Latterhåndbogen for indskolingen

Elevark i tre spor til 0.–3. klasse. Eleverne bygger jokes i tegnede rammer: start, drejning og stop og fire maskiner. Spor ● kan løses uden at skrive. «Se her» står altid udfyldt i den samme ramme, som eleven tegner eller skriver i.

1 Læg klar

Print ét spor til hver elev. Sporene har samme titler, så klassen kan arbejde med det samme ark på tre niveauer, og eleven må skifte spor. Håndbogen (A5) er til at læse højt; arkene kan bruges uden den.

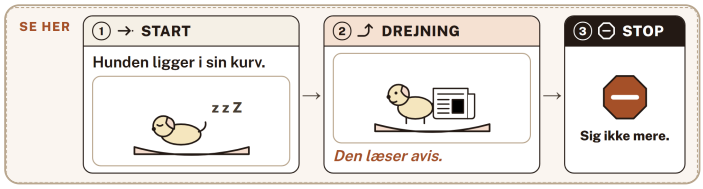
I spor ● læser du sætningerne højt, og eleven sætter ring om et billede.

2 Vis ét træk

Sig: «Katten åbner munden. Den siger …» Hold en lille pause. «Vov!»

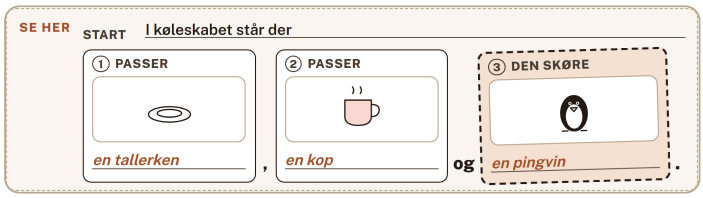
Spørg: Hvad troede I, katten ville sige? Der, hvor det går en anden vej, er drejningen.

3 Lad dem prøve

Ark 1 har en billedstribe: start, drejning og stop. Stopskiltet er trykt: Når det sjove er sagt, siger man ikke mere. Hver maskine har sin egen ramme på de næste ark.

Tegnefelterne i arkets sidste opgave fylder resten af siden, så der er god plads til at tegne.

Arkene

Ark	Maskine	Eleven	Håndbogen
1 · Start, drej og stop	Start, drejning og stop	Finder drejningen og tegner eller skriver sin joke i billedstriben	Kap. 1–2
2 · To ens og én skør	Tre-reglen	Finder den skøre og laver sin egen tre-regel	Kap. 4
3 · Kæmpe-maskinen	Overdrivelse	Finder kæmpe-maskinen og gør noget lille kæmpe stort	Kap. 4
4 · Ord-maskinen	Bogstaveliggørelse	Finder det, ordene siger, og tegner et udtryk bogstaveligt	Kap. 4
5 · Byt om	Byt om	Finder dem, der har byttet, og bytter selv rollerne	Kap. 4

De tre spor. ● fx 0.–1. klasse · ●● fx 2. klasse · ●●● fx 3. klasse. Spor ● har billeder at sætte ring om og rammer at tegne i, ●● har korte ord og startord, og ●●● har sætninger, tomme rammer og en sjette side, «Tænk efter». Klassetrinnene er et forslag.

Forløbet på fire lektioner

1. **Rammesætning: Hvad er sjovt?** Læs håndbogens kapitel 1–3 højt: katten, der siger vov, start, drej og stop og reglen «Grin med, ikke af». Leg Drej!: Læs en joke højt. Ved starten står alle stille, ved drejningen drejer alle sig én gang rundt, og ved stop fryser alle.
2. **Struktur: Maskinerne.** Læs én maskine ad gangen i kapitel 4, og lad klassen finde på et eksempel. Elevark 1–5 i det spor, der passer.
3. **Produktion: Min joke.** Eleven tegner eller skriver sin egen joke i billedstriben (ark 1 eller håndbogens side 11) og vælger en maskine.
4. **Refleksion: Fortæl og lyt.** Eleverne fortæller deres jokes i små grupper. Den, der lytter, siger, hvor joken drejede. Spørg: Kunne den, joken handler om, grine med?

Faglig støtte

Støtte. Begynd med «To ens og én skør» (ark 2): mønstret er let at se. Eleven kan fortælle sin joke, mens en voksen skriver. Spor ● kan løses helt uden at skrive.

Udfordring. Brug to maskiner i samme joke, eller tegn joken i tre billeder og fortæl den med en pause før drejningen.

Til samtalen. Hvad troede du, der ville ske? Hvor går det en anden vej? Hvorfor stopper vi der? Hvem handler joken om?

Tegn på læring

Drejningen. Eleven kan pege på det sted, hvor joken går en anden vej.

Opbygning. Eleven kan bygge en joke med start og drejning, i tegning eller ord, og stopper efter det sjove.

Maskinerne. Eleven kan genkende og bruge en af de fire maskiner.

Tryg humor: grin med, ikke af

Joken handler om en ting, et dyr eller dig selv. Aldrig om en, der er her. Spørg: «Kan den, joken handler om, grine med?» Bliver nogen kede af det, så sig undskyld og find en ny joke sammen. Vurdér start og drejning. Hvor sjov joken er, vurderes ikke.

Fælles Mål for dansk (bindende)

Efter 2. klassetrin

- **Fremstilling:** «Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer.»
- **Fortolkning:** «Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster.»
- **Kommunikation:** «Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer.»

Efter 4. klassetrin (3. klasse er på vej)

- **Fremstilling:** «Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer.»
- **Kommunikation:** «Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer.»

Kompetencemål citeret fra Fælles Mål for dansk (bekendtgørelse nr. 1715 af 30. december 2024, bilag 1). Børnehaveklassen har sine egne kompetenceområder, fx Sprog. Læs dem på emu.dk.